herpy

GEKKOER

Sphaerodactylus argus

En liten, dagaktiv dverggekko fra Jamaica og øyene San Andrés og Providencia, bare drøyt 6 cm lang med halen. *Sphaerodactylus argus* er brunaktig med gule prikker og streker på hodet, lever i tørr skog og løvlag og kan holdes parvis i et lite, tett terrarium.

Familie: Sphaerodactylidae Engelsk: Ocellated gecko Tidligere navn: *Sphaerodactylus argus andresensis* Publisert 16. november 2026

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**6 cm** total lengde inkl. hale
Levealder	**10-20 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Trelevende og bakkelevende**
Biotop	**Tørrskog**
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**20 × 20 × 20 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Temperatur, natt	**18-22 °C**
Luftfuktighet	**50-60 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Valgfritt**
Kosthold	**Insekter og små leddyr (spretthaler, bananfluer)**
Holdes	**Alene eller parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Kjønnsmoden	**6-10 mnd.**
Kullstørrelse	**1 egg**
Inkubasjon	**100 dager** ved 28 °C

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
EU-vedlegg	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Sphaerodactylus argus er en av de mellomstore artene i slekten: voksne dyr måler opptil 33 mm fra snute til kloakk og drøyt 6 cm med halen, som er omtrent like lang som kroppen. Kroppen er kompakt og satt. Hunnen er lysebrun, og hodet har gule prikker som noen ganger løper sammen til streker fra snuten til nakken. Halen er gulbrun med mørk marmorering. Hannen ligner hunnen, men tegningen på hodet er mer utvisket. Ungene har langt mer kontrast: lyse linjer fra hodet til halen på en mørk bunn og en rødbrun hale.

Artsnavnet henviser til kjempen Argus i gresk mytologi, som hadde mange øyne, og peker på de øyelignende flekkene. Arten ble beskrevet fra Jamaica i 1850 av Philip Henry Gosse. To underarter regnes som gyldige: *S. a. argus* og *S. a. andresensis*, som ble beskrevet fra San Andrés i 1950.

Som andre dverggekkoer har dyret hefteflater under tærne og kan klatre på glass, så terrariet må være helt tett. Levealderen i fangenskap er ikke dokumentert; boksens 10-20 år er lånt fra *Sphaerodactylus elegans* og er usikker.

Utbredelse og leveområde

Sphaerodactylus argus er beskrevet fra Jamaica, og underarten *S. a. andresensis* lever på San Andrés og Providencia i det vestlige Karibia, som hører til Colombia. Arten finnes også på Cuba, men om bestanden der er opprinnelig, er ikke avklart.

Innført er arten til Bimini og New Providence på Bahamas, Yucatán-halvøya i Mexico, Great Corn Island utenfor Nicaragua, Bocas del Toro i Panama og Florida Keys, der den ble sett første gang på Key West i 1944. Kartet viser bare Jamaica og de colombianske øyene.

> **Naturlig utbredelse:** Jamaica og Colombia.

LEVEOMRÅDE

Sphaerodactylus argus lever i tørr til halvtørr skog fra havnivå og opp til omtrent 100 m. Den holder mest til nær bakken, i løvlaget, under råtnende tre og i andre skjul tett ved bunnen, men klatrer også og sees på murer og i bygninger. Arten er aktiv om dagen.

Klimaet i utbredelsesområdet er tropisk og varmt hele året. Fordi leveområdet er tørrere enn hos mange andre arter i slekten, skal terrariet heller ikke være så fuktig.

Stell

TERRARIET

Det finnes bare lite kunnskap om stell av *Sphaerodactylus argus*, men arten er lett å holde og få til å yngle. Den stelles som de beslektede *Sphaerodactylus elegans* og *Sphaerodactylus macrolepis*, men litt tørrere.

Et par kan holdes i et terrarium på 20 × 20 × 20 cm (lengde × bredde × høyde). Et større terrarium, for eksempel 30 × 30 × 30 cm, gir plass til flere skjul og mikroklimaer. Terrariet må være helt tett, også i lokket, fordi gekkoen er så liten at den slipper ut gjennom svært små sprekker, og fordi den klatrer på glass.

Bruk en bunn av kokosmuld eller en blanding av jord og sand, gjerne med små skrukketroll som lever i bunnen. Legg stykker av kork og tørre blader som skjul, og sett inn små klatreplanter som *Pilea*. Sett bark og stykker av hule plantestengler, for eksempel parkslirekne, på skrå opp langs veggene, slik at dyrene kan klatre. Bor et hull i stenglene, slik at hunnene kan bruke dem som eggleggingssted. Tunge steiner og trestykker må stå direkte på terrariets bunn, slik at dyret ikke kan bli klemt.

TEMPERATUR

Om dagen skal det være 26-28 °C. Et lysstoffrør kan gi den varmen som trengs, så en spotlampe er ikke nødvendig og kan lett overopphete et lite terrarium. Om vinteren kan dagtemperaturen falle til 24 °C og nattemperaturen til 18 °C. Om sommeren passer 20-22 °C om natten til et tropisk klima. Mål temperaturen med et digitalt termometer nede ved bunnen, der dyret oppholder seg mest.

LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal ligge på 50-60 %, lavere enn for de fleste andre dverggekkoer, fordi arten lever på tørre steder. Det er nok å spraye terrariet annenhver dag når det står en liten, lav vannskål framme. Dyret drikker også dråper fra blader og ruter.

Sørg for god ventilasjon, slik at terrariet tørker opp mellom sprayingene og ikke blir muggent. Vannskålen må være så lav at dyret ikke kan drukne i den.

LYS OG UVB

Gekkoen er dagaktiv. Ha lyset på 12 timer om dagen vår og sommer og 10 timer om vinteren. Et lysstoffrør eller en kompaktlysstoffpære i dagslysfarge er nok og gir samtidig den varmen som trengs. Levende planter kan kreve en LED-plantelampe.

Behovet for UVB er ikke dokumentert. Et svakt UVB-rør for skyggedyr med rikelig med skygge kan brukes, men er valgfritt når fôrdyrene drysses med kalk og D3-vitamin.

Les mer: Lys og UVB Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

FÔRING

Gekkoen er insektetende, og alt fôr må være lite, høyst så stort som dyrets hode. Voksne tar små siriss, små skrukketroll, store bananfluer (*Drosophila hydei*), voksmøll og voksmøllarver. Ungene får spretthaler, nyklekte siriss, små voksmøllarver og små bananfluer (*Drosophila melanogaster*). Bytt mellom flere slags fôr.

Voksne fôres 2-3 ganger i uken, unger hver eller annenhver dag. Dryss fôrdyrene med kalk og vitaminer ved hver fôring, og sett fram en liten skål med knust sepiaskall, som særlig de egglegende hunnene tar av. Det er ofte vanskeligere å skaffe nok små fôrdyr enn å stelle selve gekkoen, så sørg for en stabil tilgang på spretthaler og små siriss før dyret anskaffes.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

ATFERD OG HÅNDTERING

Hold arten enkeltvis eller som et par. To hanner må ikke settes sammen, fordi de slåss. Hvordan hunner tåler hverandre, er ikke dokumentert for *S. argus*; hos *Sphaerodactylus notatus* og *Sphaerodactylus macrolepis* er også hunnene aggressive mot andre voksne, så hold høyst ett par per terrarium.

Arten er aktiv og livlig og ferdes mest nær bunnen, men klatrer også. Den er for liten og skjør til håndtering. Skal dyret flyttes, la det krabbe opp i en liten beholder.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hanner og hunner ligner hverandre. Hannen kjennes på at tegningen på hodet er mer utvisket enn hunnens tydelige gule prikker og streker. Arten kan bli kjønnsmoden allerede etter 6-10 måneder. Vent likevel til hunnen er fullt utvokst før paret settes sammen til avl.

PARRING

Avl gir sjelden problemer. Et godt fôret par i et terrarium med mange skjul parer seg uten spesiell hjelp. Om vinteren skal dagene være kortere, med 10 timers lys, og temperaturen litt lavere: omtrent 24 °C om dagen og ned til 18 °C om natten.

EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger ett lite, hardskallet egg om gangen, og når hun får rikelig med fôr, kan hun legge et nytt hver 18.-20. dag. Egget legges i hule plantestengler, bak bark eller i bunnen. Sett derfor stykker av hule stengler med et hull i opp i terrariet, slik at eggene er lette å finne.

Om de voksne jager ungene, vites ikke, så ta eggene ut og legg dem i en rugemaskin. Gi hunnen rikelig med fôr og kalk mens hun legger.

INKUBASJON

Ved en konstant temperatur på 28 °C klekkes eggene etter omtrent 100 dager. Legg egget i en liten beholder med luftehull og fuktig vermikulitt eller perlitt, og ikke vend det, som hos andre gekkoer. Luften i beholderen skal være fuktig, men egget må ikke ligge vått.

OPPDRETT AV UNGER

Ungene måler 28-30 mm med halen ved klekking og har langt mer kontrast i fargene enn de voksne. De oppdrettes i en liten, tett plastboks på omtrent 1,3 liter med samme innredning som de voksnes: kokosmuld eller jord og sand, løv, skjul og en liten plante.

Gi dem spretthaler, nyklekte siriss og små voksmøllarver, dryssede med kalk og vitaminer. Å finne små nok fôrdyr er den største utfordringen. Ungene kan oppdrettes i små grupper, også sammen med unger av andre *Sphaerodactylus*-arter, men del dem hvis det oppstår uro.

Helse og vanlige feil

Sphaerodactylus argus regnes som lett å holde, men det finnes bare få opplysninger om sykdommer hos arten. De typiske feilene hos små dverggekkoer er:

- For lite kalk og D3, særlig hos unge dyr og hunner som legger egg. Dryss kalk over fôrdyrene.
- For tørt eller for vått terrarium. Konstant våte forhold gir mugg og hudproblemer.
- Ensidig fôr. Bytt mellom flere slags fôrdyr.
- Tunge ting som dyret kan bli klemt under. Sett dem direkte på bunnen.
- Slagsmål mellom voksne dyr. Skill dem ved bitt eller skader.

Et friskt dyr er aktivt, har klare øyne og en fyldig hale. Søk en veterinær med erfaring med reptiler hvis dyret går ned i vekt, ikke spiser eller virker sløvt.

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.